

Sygn. akt IV U 688/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Dorecka

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2018 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania B. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w T.

z dnia 30 lipca 2018 roku nr (...)

w sprawie B. K.

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...)w T.

o wszczęcie postępowania w sprawie rozpatrzenia uprawnień do emerytury rolniczej

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się B. K. prawo do emerytury rolniczej od dnia 29 maja 2018 roku,

2. zasądza od Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w T. na rzecz odwołującego B. K. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 688/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 3 grudnia 2018 r.

Decyzją z dnia 30 lipca 2018 r., nr GE 0220083/20, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowej w T., na podstawie § 4 ust. 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412)

w związku z art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336 ze zm.) i art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 29 maja 2018 r., odmówił B. K. wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia uprawnień do emerytury rolniczej.

W uzasadnieniu decyzji podał, że w sprawie nie wyszły na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji i nieznanne organowi rentowemu.

Decyzja ta została zaskarżona odwołaniem przez B. K.. W odwołaniu ubezpieczony domagał się zmiany zaskarżonej decyzji, wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia jego uprawnień do emerytury rolniczej i przyznania mu prawa

do tego świadczenia. W uzasadnieniu podał, że wniosek z dnia 29 maja 2018 r. dotyczył ustalenia prawa do emerytury rolniczej, a nie wznowienia postępowania w sprawie zakończonej decyzją. Wcześniejsze wnioski składane do KRUS związane z ustaleniem prawa

do emerytury zostały przez niego wycofane. Jak wskazał, w zaskarżonej decyzji nie podano przepisów, na podstawie których rozstrzygnięto istotę sprawy, co uniemożliwia skuteczną kontrolę decyzji administracyjnej pod względem jej zgodności z zastosowanym prawem

i stanowi naruszenie zasad ogólnych Kodeksu postępowania administracyjnego, tj. zasady prawdy obiektywnej, zasady pogłębiania zaufania obywateli i zasady informowania stron. Odwołujący podkreślił, że nie miał możliwości ustosunkowania się do zebranego w sprawie materiału dowodowego. Następnie podał, że istotnym dowodem w sprawie jest dołączone

do wniosku z dnia 29 maja 2018 r. zaświadczenie ZUS z dnia 23 maja 2018 r. W dokumencie tym poświadczono, że okres opłacania składek na (...) od 1 lipca 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. nie został zaliczony do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty

w ZUS. Po doliczeniu tego okresu, okres jego ubezpieczenia emerytalno-rentowego w KRUS przekracza wymagane co najmniej 25 lat. Odwołujący wskazał, że wymienione wyżej zaświadczenie jest nowym dowodem i wskazuje na okoliczność nieznaną do tej pory przez KRUS, a także bardzo istotną dla sprawy, pozwalającą na ustalenie stanu faktycznego. Okoliczność ta istniała ponadto w momencie wydawania wszystkich wcześniejszych decyzji przez KRUS.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Podał też, że odwołujący

nie legitymuje się 25-letnim okresem ubezpieczenia, o którym mowa w art. 20 ustawy

o ubezpieczeniu społecznym rolników. Jak wskazał, przepis art. 20 ust. 2 tej ustawy uniemożliwia powtórne zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego rolników tych okresów, które zostały uwzględnione przez ZUS do ustalenia uprawnień do emerytury lub renty. Powołał się też na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2007 r. (II UK 164/06) i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 6 maja 2016 r. (III AUa 13/16).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący B. K., urodzony w dniu (...), w dniu

23 maja 2002 r. wystąpił do ZUS z wnioskiem o rentę z tytułu niezdolności do pracy z dnia 16 maja 2002 r. Wraz z wnioskiem złożył zaświadczenie KRUS Oddziału (...)

w T. (...) w B.o podleganiu od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1993 r. ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy jako rolnik. W kwestionariuszu dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych z dnia 22 maja 2002 r. odwołujący wskazał, że od 1955 r. do 2002 r. pracował w gospodarstwie rolnym.

dowód:

- wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy z dnia 16.05.2002 r.- k. 1 akt ZUS,
- zaświadczenie KRUS z dnia 17.05.2002 r.- k. 2 akt ZUS,
- kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych z dnia 22.05.2002 r.- k. 3 akt ZUS,

Decyzją z dnia 9 lipca 2002 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku

z dnia 16 maja 2002 r., przyznał odwołującemu od 18 maja 2002 r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego, rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe.

Do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od stycznia 1992 r.

do grudnia 2001 r., wybranych z 20 lat kalendarzowych (1981-2001), poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o rentę, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 47,03%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez 1.683,27 zł, tj. kwotę bazową wyniosła 791,64 zł,

zaś po waloryzacji od 1 czerwca 2002 r.: 795,60 zł. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił: 8 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 09.07.2002 r.- k. 14 akt ZUS,

Decyzją z dnia 16 lipca 2002 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 23 maja 2002 r., na podstawie art. 63 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. Nr 162, poz. 118), odmówił odwołującemu prawa do zaliczenia zwiększenia z tytułu opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników do stażu pracy, ponieważ okres zatrudnienia okazał się wystarczający do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 16.07.2002 r.- k. 15 akt ZUS,

Decyzją z dnia 1 stycznia 2006 r. (...) Oddział w N., na podstawie obowiązującego od 1 stycznia 2006 r. przepisu art. 27a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), przyznał odwołującemu od 1 stycznia 2006 r., tj. od daty określonej w przepisach, emeryturę z urzędu w miejsce pobieranej do tej pory renty z tytułu niezdolności do pracy. W związku

z przyznaniem emerytury, prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustalo z dniem

1 stycznia 2006 r. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład przyjął dotychczasową podstawę wymiaru renty w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty,

ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 47,03%. Podstawa wymiaru ustalona na dzień 1 stycznia 2006 r. wyniosła 839,89 zł. Przy obliczaniu emerytury Zakład uwzględnił ustalony na dzień 1 stycznia 2006 r. staż pracy w wymiarze: 8 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Wysokość świadczenia wyliczona na dzień 1 stycznia 2006 r., tj. w dniu nabycia prawa do emerytury, wyniosła 521,25 zł. Świadczenie nie zostało podwyższone do kwoty najniższej emerytury, ponieważ ubezpieczony nie udokumentował okresu składkowego i nieskładkowego, wynoszącego łącznie co najmniej 25 lat (art. 85 ust. 2 w związku z art. 54a ustawy emerytalno- rentowej).

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 01.01.2006 r.- k. 25 akt ZUS,

W dniu 20 kwietnia 2017 r. ubezpieczony wystąpił do ZUS z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury poprzez uwzględnienie okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 lipca 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. Do wniosku dołączył zaświadczenia KRUS (...)w B. z dnia 29 marca 2017 r.

Z treści zaświadczeń wynika, że odwołujący od 1 stycznia 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy w zakresie emerytalno- rentowym oraz wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim jako rolnik, przy czym

od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r. był zwolniony w opłacania składek jako młody rolnik.

dowód:

- wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury z dnia 20.04.2017 r.- k. 36 akt ZUS,

- zaświadczenia KRUS z dnia 29.03.2017 r.- k. 37-39 akt ZUS,

W dniu 7 czerwca 2017 r. odwołujący złożył w KRUS wniosek o emeryturę rolniczą oświadczając, że ma ustalone prawo do emerytury z ZUS. Wraz z wnioskiem przedłożył kwestionariusz dotyczący okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia, w którym podał, że od 12 stycznia 1956 r. do 31 czerwca 1977 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, zaś od 1 stycznia 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. pracował we własnym gospodarstwie.

dowód:

- wniosek z dnia 07.06.2017 r.- k. 39-40 akt KRUS,
- kwestionariusz dotyczący okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia- k. 42 akt KRUS,

Decyzją z dnia 9 maja 2017 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 20 kwietnia 2017 r., przeliczył odwołującemu od 1 kwietnia 2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, emeryturę, uwzględniając przy obliczaniu wysokości świadczenia okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. W decyzji z dnia 9 maja 2017 r. emeryturę zwiększono o część składkową świadczenia w kwocie 141,83 zł

za wynoszący 16 lat okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Świadczenie nie zostało podwyższone do kwoty najniższej emerytury, ponieważ pomimo uwzględnienia okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, ubezpieczony nadal nie udokumentował okresu składkowego i nieskładkowego, wynoszącego łącznie co najmniej 25 lat. Ustalona w ten sposób emerytura w kwocie 625,51 zł okazała się niższa od emerytury z urzędu w dotychczasowej wysokości, wynoszącej 821,35 zł, przyznanej decyzją z dnia 1 stycznia 2006 r. Dlatego, wypłata emerytury ustalonej w decyzji z dnia 9 maja 2017 r. została zawieszona.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 01.01.2006 r.- k. 25 akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 09.05.2017 r. z załącznikami- k. 44-48 akt ZUS,

W piśmie z dnia 29 czerwca 2017 r. (...) Oddział w S. poinformował KRUS (...)w T. o tym, że B. K. ma uwzględnione do emerytury następujące okresy: okres składkowy od 21 czerwca 1993 r. do 17 maja 2002 r. oraz okresy nieskładkowe od 1 listopada 1994 r. do 31 grudnia 1994 r. i od 19 listopada 2001 r.

do 17 maja 2002 r. Podał też, że decyzją z dnia 9 maja 2017 r. ponownie ustalono ubezpieczonemu prawo do świadczenia uwzględniając okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 lipca 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. Wskazano, że świadczenie ustalone tą decyzją wraz ze zwiększeniem rolniczym nie jest wypłacane, ponieważ okazało się niższe niż emerytura z urzędu ustalona decyzją z dnia 1 stycznia 2016 r. W piśmie z dnia 19 lipca 2017 r. ZUS poinformował KRUS, że decyzja z dnia 9 maja 2017 r. o przeliczeniu emerytury jest prawomocna.

dowód:

- pismo ZUS z dnia 29.06.2017 r.- k. 51 akt KRUS,
- pismo ZUS z dnia 19.07.2017 r.- k. 58 akt KRUS,

Decyzją z dnia 25 sierpnia 2017 r. odmówiono odwołującemu przyznania prawa do emerytury rolniczej z uwagi na niewykazanie co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia rolniczego. W decyzji tej KRUS przyjął za udowodniony przez wnioskodawcę okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców wynoszący 14 lat, 6 miesięcy i 1 dzień

od 31 grudnia 1962 r. do 30 czerwca 1977 r. W stażu tym nie uwzględniono okresu ubezpieczenia rolniczego od 1 stycznia 1977 r. do 20 czerwca 1993 r.

dowód:

- decyzja z dnia 25.08.2017 r.- k. 70 akt KRUS,

W dniu 15 września 2017 r. odwołujący ponownie wystąpił do KRUS z wnioskiem o emeryturę, przedkładając wniosek skierowany do ZUS z tego samego dnia o wyłączenie z okresów uprawniających do otrzymania świadczenia emerytalnego z ZUS okresu ubezpieczenia rolniczego od 1 lipca 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. celem zaliczenia go do świadczenia rolniczego.

dowód:

- protokół z dnia 15.09.2017 r. wraz z wnioskiem skierowanym do ZUS z tego samego dnia- k. 72-74 akt KRUS,

Decyzją z dnia 25 września 2017 r. (...) Oddział w T., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15 września 2017 r., odmówił odwołującemu ponownego ustalenia wysokości emerytury, polegającego na wyłączeniu okresów opłacania składek na Fundusz (...), ponieważ po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 9 maja 2017 r. ubezpieczony nie złożył nowych dowodów i nie ujawniono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które miałyby wpływ na prawo lub zobowiązanie.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 25.09.2017 r.- k. 51 akt ZUS,

Decyzją z dnia 27 września 2017 r. (...) Oddział w T. przeliczył odwołującemu emeryturę z urzędu poczynawszy od 1 września 2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, przy zastosowaniu wskaźnika 48,64% i kwoty bazowej: 1.903,03 zł, obowiązującej w dacie nabycia prawa do emerytury z urzędu. Przy obliczeniu emerytury Zakład uwzględnił odwołującemu ustalony na dzień 1 września 2017 r. staż pracy w wymiarze: 8 lat i 2 miesięcy okresów składkowych i 7 miesięcy okresów nieskładkowych. W decyzji tej nie brano pod uwagę okresów opłacania przez ubezpieczonego składek na ubezpieczenie społeczne rolników i nie stosowano zasad obliczania emerytury przewidzianych w art. 56 ustawy emerytalno- rentowej.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 27.09.2017 r.- k. 53-54 akt ZUS,

W piśmie z dnia 29 września 2017 r. (...) Oddział w T. poinformował KRUS P. Terenową w T. o tym, że okres ubezpieczenia rolniczego od 1 lipca 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. nie zostanie wyłączony z okresów uprawniających do emerytury.

Jak wskazał, decyzją z dnia 9 maja 2017 r. ustalono ubezpieczonemu wysokość emerytury z uwzględnieniem okresów opłacania składek na (...) od 1 lipca 1977 r. do 30 czerwca 1993 r. Decyzja została wydana zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.). Po upływie miesiąca od dnia doręczenia, B. K. nie wniósł odwołania, wobec czego decyzja stała się prawomocna. Zakład wskazał też na przepis art. 83a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i podał, że w sprawie nie zaistniały nowe okoliczności i dowody.

dowód:

- pismo ZUS z dnia 29.09.2017 r.- k. 90 akt KRUS,

Decyzją z dnia 15 grudnia 2017 r., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15 września 2017 r., odmówiono odwołującemu przyznania prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników z uwagi na niewykazanie co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia rolniczego. W decyzji tej KRUS przyjął za udowodniony przez wnioskodawcę okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców wynoszący 21 lat, 5 miesięcy i 19 dni od 12 stycznia 1956 r. do 30 czerwca 1977 r. W stażu tym nie uwzględniono okresu ubezpieczenia rolniczego od 1 stycznia 1977 r. do 20 czerwca 1993 r..

dowód:

- decyzja z dnia 15.12.2017 r.- k. 107 akt KRUS,

W piśmie z dnia 8 stycznia 2018 r. odwołujący cofnął wniosek z dnia 15 września 2017 r. o przyznanie emerytury rolniczej i wniósł o umorzenie postępowania wszczętego na skutek złożenia tego wniosku. Decyzją z dnia 19 stycznia 2018 r. umorzono postępowanie w sprawie o ustalenie prawa do emerytury rolniczej w związku z wycofaniem wniosku.

dowód:

- pismo z dnia 08.01.2018 r.- k. 110 akt KRUS,
- decyzja z dnia 19.01.2018 r.- k. 112 akt KRUS,

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt IV U 814/17, Sąd Okręgowy w T. oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 25 września 2017 r.

Od orzeczenia tego nie wywiedziono apelacji i stało się ono prawomocne z dniem 12 kwietnia 2018 r. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Okręgowy podał, że odwołujący pobiera emeryturę z ZUS bez zwiększenia z tytułu opłacania składek na (...). Wysokość emerytury uwzględniającej takie zwiększenie okazała się bowiem mniej korzystna niż dotychczasowa wysokość świadczenia. Wszelkie więc kwestie dotyczące ewentualnego zaliczenia bądź też nie okresów opłacania składek na (...) do okresów ubezpieczenia, od których zależy prawo do emerytury rolniczej, powinny być obecnie rozstrzygane przez KRUS. Jak wskazał, poprzez wydanie decyzji z dnia 27 września 2017 r. ZUS de facto uwzględnił wniosek odwołującego o wyliczenie emerytury bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia rolniczego. Podkreślił też, że system ubezpieczenia społecznego rolników jest odrębny od systemu ubezpieczenia społecznego powszechnego. Ubezpieczony ubiegający się o emeryturę rolniczą jako pierwsze świadczenie emerytalne może dowolnie konfigurować udział stażu podlegania ubezpieczeniu rolniczemu i ogólnemu, tak by niewykorzystany staż rolniczy zaliczyć następnie do okresów składkowych, od których zależy prawo do emerytury powszechnej. Przepis art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS koresponduje z art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, statuując zasadę niedopuszczalności podwójnego uwzględnienia danego okresu, zarówno przy ustalaniu prawa do świadczenia z powszechnego ubezpieczenia emerytalnego

i rentowego, jak i świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników. Dokonanie więc przez ubezpieczonego wyboru, co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie.

W świetle art. 20 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ustawy istnieje możliwość uzupełniania okresów ubezpieczenia z jednego systemu przy ustalaniu prawa do świadczenia z drugiego systemu, ale ta możliwość istnieje tylko do momentu podjęcia przez ubezpieczonego decyzji o wyborze świadczenia

dowód:

- wyrok SO w Tarnowie z dnia 28.02.2018 r. wraz z uzasadnieniem- k. 40, 44-50 akt IV U 814/17,

W dniu 13 kwietnia 2018 r. odwołujący ponownie wystąpił do KRUS z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury rolniczej. Wraz z wnioskiem, jako nowy dowód w sprawie, przedłożył odpis wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt IV U 814/17 i jego uzasadnienie.

dowód:

- wniosek z dnia 13.04.2018 r. wraz załącznikiem- k. 113, 125-138 akt KRUS,

Decyzją z dnia 7 maja 2018 r. odmówiono odwołującemu przyznania prawa do emerytury rolniczej z uwagi na niewykazanie co najmniej 25-letniego okresu ubezpieczenia rolniczego. W decyzji tej KRUS przyjął za udowodniony przez wnioskodawcę okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców wynoszący 21 lat, 5 miesięcy i 19 dni od 12 stycznia 1956 r. do 30 czerwca 1977 r. W stażu tym nie uwzględniono okresu ubezpieczenia rolniczego od 1 stycznia 1977 r. do 20 czerwca 1993 r..

dowód:

- decyzja z dnia 07.05.2018 r.- k. 140 akt KRUS,

W dniu 29 maja 2018 r. odwołujący ponownie wystąpił do KRUS z wnioskiem o emeryturę rolniczą. Wraz z wnioskiem złożył zaświadczenie (...) Oddział w T. z dnia 23 maja 2018 r., w którym podano, że okres opłacania składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (...) od 1 stycznia 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. nie został zaliczony do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty z ZUS, a także odpis wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt IV U 814/17 wraz z jego uzasadnieniem.

dowód

- wniosek z dnia 29.05.2018 r. wraz z załącznikami- k. 141-143, 147-154 akt KRUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich forma i treść formalna nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego. Dokumenty urzędowe stanowiły więc dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.), zaś dokumenty prywatne, dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowej w T. z dnia 30 lipca 2018 r. zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia uprawnień odwołującego B. K. do emerytury rolniczej uznając, że kwestia ta była już przedmiotem rozstrzygnięcia w poprzedniej decyzji z dnia 7 maja 2018 r., która stała się prawomocna, zaś w sprawie

nie wyszły na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji z dnia 7 maja 2018 r. i nieznane organowi rentowemu.

W sprawach dotyczących wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia uprawnień do świadczenia, Sąd uznając za zasadne stanowisko organu rentowego, oddała odwołanie. Uznając natomiast, że stanowisko to nie jest trafne, rozstrzyga sprawę merytorycznie i przesądza kwestię istnienia uprawnień strony do świadczenia.

W tej sprawie należało rozstrzygnąć, czy odwołujący legitymuje się wymaganym art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336 ze zm.) co najmniej 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 powołanej wyżej ustawy, do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy: 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990; 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r. oraz 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi. W ust. 2 art. 20 ustawy wskazano natomiast, że okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. W art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wyraźnie jest mowa o prawie do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów, a zatem okresów, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy nabycie prawa do emerytury w systemie powszechnym.

Analiza dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS prowadzi do wniosku, że odwołujący był najpierw uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, którą decyzją z dnia 9 lipca 2002 r. przyznano mu na stałe. Do obliczenia podstawy wymiaru tego świadczenia ZUS przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od stycznia 1992 r. do grudnia 2001 r., wybranych z 20 lat kalendarzowych (1981-2001), poprzedzających bezpośrednio rok zgłoszenia wniosku o rentę, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 47,03%. Do ustalenia wysokości renty Zakład uwzględnił ubezpieczonemu 8 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Kolejną decyzją z dnia

16 lipca 2002 r. ZUS odmówił odwołującemu prawa do zaliczenia zwiększenia z tytułu opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników do stażu pracy, ponieważ okres zatrudnienia okazał się wystarczający do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 1 stycznia 2006 r. ZUS przyznał zaś odwołującemu

od 1 stycznia 2006 r., tj. od daty określonej w przepisach, emeryturę z urzędu w miejsce pobieranej do tej pory renty z tytułu niezdolności do pracy. Przy obliczaniu emerytury Zakład uwzględnił ustalony na dzień 1 stycznia 2006 r. staż pracy w wymiarze 8 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Przy ustalaniu prawa

do emerytury, ZUS nie brał pod uwagę okresów podlegania przez odwołującego ubezpieczeniu społecznemu rolników. W myśl art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.), okresy takie uwzględnia się tylko wówczas, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. W tej zaś sprawie sytuacja taka nie miała miejsca. Dopiero w dniu 20 kwietnia 2017 r. odwołujący wystąpił do ZUS

z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury poprzez uwzględnienie okresów opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 lipca 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. Decyzją z dnia 9 maja 2017 r. ZUS przeliczył co prawda odwołującemu od 1 kwietnia 2017 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, emeryturę, uwzględniając przy obliczaniu wysokości świadczenia okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, ale zawiesił

wypłatę emerytury, ponieważ okazała się ona niższa od emerytury przyznanej z urzędu decyzją z dnia 1 stycznia 2006 r. Raz jeszcze podkreślić należy,

że zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone

do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Mowa tu o nabyciu uprawnień do świadczenia, nie zaś kwestii jego wysokości. Decyzją z dnia 9 maja 2017 r. przeliczano natomiast odwołującemu wysokość emerytury.

Już chociażby z tego powodu, stanowisko KRUS nie jest zasadne.

Jak wynika z akt ZUS, decyzją z dnia 27 września 2017 r. ZUS przeliczył odwołującemu emeryturę z urzędu począwszy od 1 września 2017 r., tj. od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek. Przy obliczeniu świadczenia Zakład uwzględnił ustalony

na dzień 1 września 2017 r. staż pracy odwołującego w wymiarze 8 lat i 2 miesięcy okresów składkowych i 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Nie brał natomiast pod uwagę okresów opłacania przez wnioskodawcę składek na ubezpieczenie społeczne rolników i nie stosował zasad obliczania emerytury przewidzianych w art. 56 ustawy emerytalno- rentowej. Wcześniejszą decyzją z dnia 25 września 2017 r., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 15 września 2017 r., Zakład odmówił odwołującemu ponownego ustalenia wysokości świadczenia, polegającego na wyłączeniu okresów opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników, ponieważ po uprawomocnieniu się decyzji z dnia 9 maja 2017 r. wnioskodawca nie złożył nowych dowodów i nie ujawniono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, które miałyby wpływ na prawo lub zobowiązanie. Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018 r., sygn. akt IV U 814/17, Sąd Okręgowy w Tarnowie oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 25 września 2017 r. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Okręgowy podkreślił, że odwołujący pobiera emeryturę z ZUS bez zwiększenia z tytułu opłacania składek na FUSR. Wysokość emerytury uwzględniającej takie zwiększenie okazała się bowiem mniej korzystna niż dotychczasowa wysokość świadczenia. Jak wskazał, poprzez wydanie decyzji z dnia 27 września 2017 r. ZUS de facto uwzględnił wniosek odwołującego o wyliczenie emerytury bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia rolniczego. Istotnie, przeliczając odwołującemu emeryturę decyzją z dnia 27 września 2017 r. ZUS nie uwzględnił już okresów opłacania przez ubezpieczonego składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Wydając zaskarżoną decyzję Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego kierowała się treścią rozstrzygnięcia, jakie zapadło w sprawie IV U 814/17. Odmawiając wszczęcia postępowania w sprawie rozpatrzenia uprawnień odwołującego do emerytury, powołała się też na treść decyzji z dnia 7 maja 2018 r. odmawiającej wnioskodawcy przyznania prawa

do emerytury rolniczej z uwagi na niewykazanie 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu oraz brak nowych dowodów i okoliczności, które nie były znane organowi rentowemu przy wydawaniu decyzji z dnia 7 maja 2018 r.

Stanowisko organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 grudnia 2016 r., II UK 500/15

(LEX nr 2191455), zarówno hipotezą art. 44 ust. 2 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jak i art. 114 ust. 1 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS objęte są dwie sytuacje. Pierwsza zachodzi wówczas, gdy po uprawomocnieniu się decyzji ujawniona zostanie okoliczność, która istniała wcześniej, lecz nie była brana pod uwagę przy jej wydaniu. Wtedy przedstawiane dowody na „ujawnioną” okoliczność nie muszą istnieć przed wydaniem decyzji. Wystarczającą podstawą jest bowiem ta „ujawniona” okoliczność. Druga sytuacja dotyczy natomiast przypadku, gdy ubezpieczony przedstawia środek dowodowy, z którego nie mógł skorzystać- na okoliczność znaną mu wcześniej, czyli taką, której istnienia nieskutecznie dowodził w poprzednim postępowaniu.

Treść dokumentów zgromadzonych w aktach ZUS, w tym decyzji z dnia 27 września 2017 r. prowadzi do wniosku, że przy ustaleniu prawa odwołującego do emerytury pracowniczej nie zostały uwzględnione okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Emerytura została przyznana odwołującemu z urzędu w miejsce pobieranej do tej pory renty z tytułu niezdolności do pracy. Uprzednią decyzją z dnia 16 lipca 2002 r.

o przeliczeniu renty odmówiono zaś odwołującemu prawa do zaliczenia zwiększenia z tytułu opłacania składek na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników do stażu pracy.

W decyzji z dnia 9 maja 2017 r. przeliczającej odwołującemu wysokość świadczenia, nie zaś przyznającej prawo do emerytury, uwzględniono co prawda przy obliczaniu wysokości świadczenia okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników, ale ostatecznie wypłatę tak wyliczonej emerytury zawieszono, ponieważ okazała się ona niższa niż emerytura przyznana z urzędu. Błędnie więc zostało stwierdzone, że okresy ubezpieczenia społecznego rolników zostały zaliczone do okresów, od których zależało prawo odwołującego do emerytury lub renty z ubezpieczenia pracowniczego. Potwierdza to treść zaświadczenia ZUS z dnia 23 maja 2018 r., na które powołał się odwołujący, w którym wskazano, że okres opłacania składek na (...) od 1 lipca 1977 r. do 20 czerwca 1993 r. nie został zaliczony do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty w ZUS.

W ocenie Sądu, nie ma żadnych przeszkód, aby w tym postępowaniu ustalić odwołującemu prawo do emerytury rolniczej, co nie oznacza, że będzie mu przysługiwało prawo do dwóch świadczeń. Odwołujący będzie musiał dokonać wyboru świadczenia, które chce pobierać. Odwołujący udowodnił okres pracy w gospodarstwie rolnym wynoszący 21 lat, 5 miesięcy i 19 dni od 12 stycznia 1956 r. do 30 czerwca 1977 r., co wynika z treści decyzji Prezesa KRUS z dnia 15 listopada 2017 r. i 7 maja 2018 r. i dokumentów zgromadzonych w aktach Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowej w T.. Po doliczeniu do tego stażu okresu pracy i ubezpieczenia rolniczego odwołującego od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r., wnioskodawca legitymuje się co najmniej 25-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu.

W tym stanie rzeczy, Sąd zmienił więc zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury rolniczej od dnia 29 maja 2018 r., tj. od daty wniosku.

Innych przesłanek nabycia prawa do emerytury rolniczej organ rentowy nie kwestionował.

Odnośnie sformułowanego przez odwołującego zarzutu naruszenia przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego wskazać należy, że od chwili wniesienia do sądu powszechnego odwołania od decyzji organu rentowego, sprawa staje się sprawą cywilną i podlega rozpoznaniu według zasad właściwych dla tej kategorii spraw. Innymi słowy, ewentualne wady decyzji wynikające z naruszeń przepisów postępowania przed organem rentowym pozostają zasadniczo poza zakresem jego rozpoznania, a sąd w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych orzeka o prawach lub obowiązkach stron na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego (por. np. wyrok SN z dnia 8 stycznia 2014 r., II UK 242/13, LEX nr 1415119). Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa ubezpieczenia społecznego skupia się na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a wady decyzji organu rentowego spowodowane naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego pozostają w zasadzie poza przedmiotem postępowania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, za wyjątkiem wad, które dyskwalifikują tę decyzję w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. postanowienie SN z dnia 18 października 2016 r., I UZ 21/16, LEX nr 2191447). Od momentu wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu według zasad właściwych dla tej kategorii. Odwołanie od decyzji pełni rolę pozwu, a jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Na tego rodzaju wadach decyzji skupia się też postępowanie sądowe, a wady spowodowane naruszeniem przepisów postępowania przed organem rentowym, pozostają w zasadzie poza przedmiotem postępowania. Konsekwentnie, podstawą rozstrzygnięcia sądowego mogą być tylko przepisy prawa materialnego (i ewentualnie postępowania cywilnego), a nie przepisy procedury administracyjnej (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 23 stycznia 2014 r., III AUa 3285/13, LEX nr 1425401).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego odwołującego Sąd rozstrzygnął w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265). Sąd zasądził od Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowej w T. na rzecz odwołującego kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.